

Asia: VN/11505/2020

Lausuntopyyntö toimeentulotukilain uudistamista valmistelleen työryhmän mietinnöstä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Ulosottolaitoksen lausunto toimeentulotukilain uudistamista valmistelleen työryhmän mietinnöstä

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt Ulosottolaitokselta lausuntoa toimeentulotukilakia valmistelleen työryhmän mietinnöstä. Työryhmän tehtävänä on ollut tehdä ehdotus lainsäädäntömuutoksista, jotka vahvistavat toimeentulotuen roolia viimesijaisena taloudellisena tukena. Työryhmän mietinnössä on myös esitelty mm. toimeenpanon nykytilaa. Mietintö ei sisällä ulosottolaitoksen toimintaan vaikuttavia esityksiä.

Toimeenpanon nykytilan arvioinnin osalta kiinnitetään huomiota siihen, ettei mietintöön sisälly selvitystä siitä, tapahtuiko kustannusten tai kululajien kehityksessä muutoksia laskutuksen siirryttyä Kelaan vuonna 2014. Taloudellisen tuen varassa olevilla henkilöiden maksuvaikeudet voivat usein johtaa myös ulosoton asiakkuuteen. Julkisten sosiaali- ja terveystaloudellisten palveluiden asiakasmaksut ovat nousseet ulosotossa yksittäisenä asiaryhmänä merkittävästi vuodesta 2010 lähtien. Vuonna 2020 ulosottoon on tullut vireille lähes 664 000 asiakasmaksua, joka on vuoden 2010 määrään verrattuna yli kolminkertainen.

Laki toimeentulotuesta mahdollistaa harkinnanvaraisen tuen myöntämisen ylivelkaantumisessa tai äkillisestä taloudellisen tilanteen heikentymisestä aiheutuvien vaikeuksien lieventämiseksi. Ulosottolaitos pitää kannatettavana sitä, että yksilöllinen harkinta ja henkilön kokonaistilanteen huomioon ottaminen on tosiasiallisesti mahdollistettu.

Mietinnössä tuodaan esiin Kelan haastavassa tilanteessa oleville asiakkaille suunnattu erityispalvelu. Ulosottolaitoksen ennakoivan talousneuvonnan toiminto antaa tietoa ulosottomenettelystä ja

vaikuttaa ylivelkatilanteiden ennaltaehkäisyyn. Ennakoiva talousneuvonta on hyvä yhteistyökumppani Kelan asiakkaiden erityispalveluun.

Hallituksen tämän vaalikauden tavoitteena on päättää toimenpiteistä, jolla parannetaan pienituloisten ulosottovelallisten asemaa. Yhtenä toimenpiteenä on esitetty ulosoton suojaosuuden nostamista. Ulosottolaitos katsoo, että vaihtoehtoja tulee tarkastella laajemmin ottamalla huomioon myös ulosoton vapaakuukausijärjestelmän kehittäminen ja ulosmitattavan osan pienentäminen pienituloisten osalta. Velallisia tulisi ohjata nykyistä tehokkaammin talous- ja velkaneuvonnan palveluiden piiriin sekä vaikuttaa velallisten asemaan myös sosiaalilainsäädännön keinoin.

Toukola Juhani
Ulosottolaitos

Tammenkoski Riina
Ulosottolaitos